אמר מר אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום היכא אמר רב פפא בפרה ובנגעים מתן ארבע מנין ת"ל [א]כן יעשה מ"ש מתן ז' דכתיבן וכפילן מתן ד' נמי כתיבן וכפילן א"ר ירמיה לא נצרכא אלא לר"ש דתניא [ד]למעלה אומר [ג]קרן קרנות שתים למטה הוא אומר [ג]קרן קרנות ארבע דברי ר"ש ר' יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר [ג]באהל מועד על כל האמור באהל מועד ורבי יהודה כן יעשה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא לפי שלא למדנו לפר יוה"כ לסמיכה ושירי הדם מנין ת"ל [א]כן יעשה ולפר יוה"כ לא למדנו הא אמרת [א]לפר זה [א] יוה"כ איצטריך סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה אימא לא קמ"ל ור"ש האי באהל מועד מאי עביד ליה באהל [ב] מועד מבעי ליה שאם [א]נפחתה תקרה [ג] של היכל לא היה מזה [ו]ואידך [ג]מאשר ואידך [ג]אשר לא דריש אביי אמר לר' יהודה נמי איצטריך סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם דאע"ג דכתיבן וכפילן לא מעכבא [ד] מתן ארבע נמי לא תתעכב [ה] קמ"ל לפר [ו] זה פר יום הכפורים למאי הילכתא אי לעכב פשיטא [ז] [ד]חוקה כתיבה ביה אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכא אלא לרבי יהודה [ז]דאמר כי כתיבה חוקה אדברים [ב]הנעשים בבגדי לבן בפנים שאם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום [ו]אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי אימא מדכסידרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל מתקיף לה רב פפא ומי מצית אמרת הכי [ו]והתניא [ה]וכלה מכפר את הקודש [ח] [ו]אם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה דברי [ט] ר"ע א"ל רבי יהודה מפני מה לא נאמר [י] אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר [יא] אמר רב פפא לא נצרכא אלא [ו]לאת דם [יב] ובטבילה את אמר רב אחא בר יעקב לא נצרכא [יג] להכשיר

כפרה. [ט] והזה אל נכח פני אהל מועד וגו' וכתב חוקה לעיכובא [ט]: **בנגעים.** בלוג שמן של מצורע [י] והזה מן השמן באצבעו וגו' וכתיב זאת תהיה תורת המצורע (ויקרא יד) וכל הוויה עיכובא: **דכתיבן.** בהדיא: **וכפילן.** ועשה כאשר עשה: **מתן ארבע נמי כתיבן בהדיא וכפילן.** דועשה כאשר עשה אכולה מילתא קאי ומהיכא תיתי למעוטינהו: **לא נצרכא אלא לר"ש.** דאמר לא כתיב ביה [יד] אלא שתים ושתים אחרות בהיקשא דהאי קרא [טו] איתקוש פר כהן משיח ופר העלם דבר כדאמרן (לעיל לט.) לפר זה פר כהן משיח הילכך אי לא דהדר כפלינהו לא הוו כפולין: **למעלה.** בפר כהן משיח: **למטה.** בפר העלם: **קרן קרנות.** מדמצי למיכתב קרן וכתב קרנות הוא [טז] שתים דאית ליה לר"ש [י] יש אם למקרא ומחורים ומלמדים [יז] זה מזה בהיקש: **הרי הוא אומר.** בשניהם על קרנות מזבח קטרת סמים אשר לפני ה' אשר באהל מועד והאי באהל מועד יתירא הוא דהא כתיב אשר לפני ה' ולמדך [יח] על כל הקרנות שבתוך ההיכל צריך ליתן: סמיכה ושפיכת שירים לא נאמרו בפרשת אחרי מות: **ת"ל כן יעשה.** לרבות פר יוה"כ לסמיכה ושירים דהא פר יוה"כ בהאי קרא כתיב כדאמר לפר זה [א] יוה"כ: **והאמרת לפר כו'.** וכיון דאיתקש להאי איתרבו להו סמיכה ושירים בהיקשא ולמה לי תו כן יעשה: **ס"ד אמינא.** כי איתקש לעבודה דמעכבא כפרה הוא דאיתקש כדכתיב וכפר בהאי קרא ולרבויי בי' את בדם וטבילה כדמפרש לקמן: **נפחתה.** תקרת [יט] עלייתו ונגנו תו לאו אהל הוא: **מאשר.** נפקא ליה ארבע קרנות מאשר דמצי למכתב אשר לפני ה' באהל מועד למה לי [למיהדר] למיכתב אשר אלא על כל הקרנות אשר באהל [כ] דהאי אשר בתרא משום מזבח לא איצטריך למיכתביה: **לר' יהודה נמי.** אע"ג דכתיבי מתן ארבע בהדיא וכפילן בועשה כאשר עשה: **איצטריך.** כן יעשה לרבוינהו שיעכבנו [כא]: **סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם.** דפר העלם גופיה דכתיבן וכפילן ולא מעכבי כדאוקימנא עילוייהו מיעוטא דוכפר ונסלח משום טעם דאין מעכבות בכ"מ: **מתן ארבע.** שאין מעכבות במתנות החיצונה נמי לא ליעכבו דנימעטו נמי מוכפר ונסלח: **קמ"ל** [כב]. (דלענין סמיכה ושירים שאין מעכבין בכ"מ קא חשיב להו כפרה) דאילו סמיכה ושירים אפילו עקרינהו לגמרי לא מעכבי ואילו מתן ארבע חדא מינייהו [כג] מעכב במתנות החיצונה הילכך מייתינן לכולהו לעיכובא מוכן יעשה: **למאי הילכתא לעכב.** דהא לא כתיבן וכפילן ביה ואיצטריך לאקשויי [כד]: **פשיטא** [לא] [כה] גרסי' גבי פר יוה"כ: **לעכב.** שיהו כל המתנות מעכבות: **חוקה כתיב.** בסוף פרשת אחרי מות והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' (ויקרא טז): **לרבי יהודה.** בפ' הוציאו לו (יומא דף ס.): **דאמר דברים הנעשין בבגדי לבן מבפנים.** מתנות [כו] וקטרת שבין הבדים: **הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום.** דחוקה עלייהו כתיב: **אבל דברים הנעשין בבגדי לבן מבחוץ.** כגון מתנות פר ושעיר שעל הפרכת: **הקדים שעיר** [כז] **לפר מה שעשה עשוי.** דחוקה לאו עלייהו כתיב. והתם מפרש טעמייהו [כח]: **אימא מדכסדרן לא מעכבי.** אלמא חוקה לאו עלייהו קיימא מנין הזאות גופייהו נמי לא ליעכב אם חסר מהן: **קמ"ל.** היקשא דהכא: **ומי מצית אמרת הכי.** דלר' יהודה עיכובא מהכא יליף: **וכלה מכפר.** קרא יתירא הוא דלא הוה ליה למיכתב אלא והקריב את השעיר החי: **אם כיפר.** כפרה המעכבת בשאר מקומות כגון מתנת דמים מתן שבע ומתן ד': **כילה.** אע"פ שלא שפך שירים ליסוד מזבח חיצון: **מפני מה לא נדרוש.** המקרא כסדר מכתבו ונאמר אם כילה הכל אפילו שפיכת שירים כיפר: **ואם לא כילה לא כיפר.** והכי מפרש בסדר יומא [ל] [ס:] דשיריים מעכבין איכא בינייהו. אלמא עיכוב לר' יהודה מהכא נפקא: **לא נצרכא.** האי דמקיש פר יוה"כ לפר העלם דבר ולפר כהן משיח: **אלא לאת בדם וטבילה.** דבפר כהן משיח כתיב וטבל הכהן את אצבעו בדם. ואי קשיא בהאי קרא

מתן ארבע נמי כתיבן וכפילן אמר רבי ירמיה לא נצרכה כו'. תימה כיון דכתיבן וכפילן תליא מילתא אמאי תלי רבי [לג] טעמא דברייתא במה שמעכבות בכל מקום ויש לומר דלא תימא דנילף מתן ארבע ממתן שבע ולא"ת מתן שתים לכל הפחות כתיבן וכפילן ואפילו לר"ש ואם כן נילף אינך שתים מינייהו [לז] (תוספת) נראה לי דלאחת [לא] דכתיבה בעלמא ומינה לא נילף ומן השניה דכתיבה לא נילף השתים הנוספות דתרתי מחדא לא ילפינן ע"כ: **לא** נצרכה אלא לר"ש דתניא כו'. פירש בקונטרס דר"ש אית ליה יש אם למקרא וכן ולאי שמעינן ליה בפ"ק דסנהדרין (דף ד.) גבי בסכת בסכת והא דשמעינן [לב] בפ"ק דקדושין (דף יח:) דדריש תרוייהו יש אם למקרא ולמסורת גבי בבגדו בה משום דהתם אפשר לקיים שניהם אבל כאן אי אפשר לדרוש שניהם אבל לר"ע קשה דלא דריש התם תרוייהו ובפ' כל שעה (פסחים דף לו.) גבי על [לג] לחם עוני דריש מקרא ומסורת ובפ' לולב הגזול (סוכה דף לד:) תנן נמי ר"ע אומר כשם שלולב אחד ואתרוג אחד כו' ודריש בגמ' [ס] לולב אחד מדכתיב כפת וי"ל דנהי דר"ע ס"ל מקרא (ומסורת) עיקר מ"מ לדרשא פורתא דרשינן ליה למסורת ומיהו קשה מר"ש דהכא סבירא ליה יש אם למקרא ובסוף כיצד צולין (פסחים דף פו:) גבי בבית אחד יאכל קסבר יש אם למסורת והיא [ע] ליותן דומיא דכי יתן [ס] ועובד דומיא לעבד [ע] ישמע ישמיע [פ] ולא תשא ולא תשיא אומר ר"ת דבהנהו כ"ע מודו שהמקרא והמסורת שניהם [לד] משמעותם א' ולא שייכי לפלוגתא (בין מקרא למסורת דשניהם משמעות אחד ולא שייכי לפלוגתא) דמקרא ומסורת [צ]: **למטה** הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש. וא"ת כיון [לה] דהוקשו בזו ובזו גבי הזאות נמי א"כ ניבעי ארביסר וי"ל דלא דמי למתן ד' אשכחן אבל הזאות ארביסר לא אשכחן בשום מקום (תוספת) ועוד י"ל דקרנות טובא נמי משמע ואם נאמר ארבע אין זה סתירת הפסוק [ק] אבל גבי הזאות כתיב והזה שבע ולא יותר:

לסמיכה ושירי הדם. בפ' איזהו מקומן (לקמן דף נב.) דריש מדכתיב הפר [לימד] על פר יוה"כ שטעון מתן דמים ליסוד ותימה להוא תנא סמיכה מנא ליה וי"ל דבתורת כהנים [ר] דריש מדכתיב וסמך על ראש הפר לרבות פר יוה"כ לסמיכה [לו]: ואפי' נפקא ליה להוא תנא מהיקשא דהכא יותרת ושתי הכליות אע"ג דלא מעכבי כפרה מ"מ שירים לא נפקי דגריעי כדאמר בסוף השוחט והמעלה (לקמן דף קיא.) דאימורים תחילת עבודה ושיריים סוף עבודה: **אשר** לא דריש. לעיל פירשתי גריס פ"ב (דף יח: ד"ה ואידך): **אביי** אמר לרבי יהודה נמי איצטריך. תימה הא שמעינן ליה לרבי יהודה דשיריים הפנימים מעכבי לחד [לח] אמוראי בפרק איזהו מקומן (לקמן דף נב:) ובפרק הוציאו לו (יומא דף ס:) והך ברייתא קתני ונסלה אע"פ שלא נתן שיריים [לט] על כרחין דלאו כוותיה וכיון דשיריים מעכבין כל שכן מתן ארבע וכי תימא דהני מילי בשיריים דיוה"כ דגלי קרא וכלה מכפר לא משמע הכי כדפרישית [ש] מדלא קאמר מחלוקת בשיריים של יוה"כ אלא מפליג בין פנימים לחיצונים ובשום מקום לא מצינו שמחלק בפנימים ועוד קשה הא דקאמר לעיל סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה כו' הא על כרחין שיריים לרבי יהודה מעכבי כפרה ונראה דהך סוגיא אתא כריב"ל דאמר משמעות דורשין איכא בינייהו [ת] ולית ליה לר' יהודה שיריים מעכבין ור' יוחנן דאית ליה לר' יהודה שיריים מעכבי איצטריך וכן יעשה לסמיכה לבד: **אמר** רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא לרבי יהודה. כלאביי ס"ל דלר' ירמיה לעיל לא מיתוקמא כר' יהודה דר' יהודה דריש כן יעשה לסמיכה ושירים והך ברייתא מוקמא ליה למתן ארבע: **לא** נצרכה אלא לאת בדם ובטבילה. פי' בקונטרס דלא כתיב בדם בפר העלם אלא בפר כהן משיח כתיב וילפינן מיניה פר יוה"כ דאיתקש בהאי

עין משפט
נר מצוה

יט א מיי' פ"ה מהל' עבודת יוה"כ הל' כב:

כ ב מיי' שם הל"א:

◆

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה לַפָּר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם: ויקרא ד, כ

2. וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם עַל קַרְנוֹת מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְהֹוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, ז

3. וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהֹוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, יח

4. וְהָיְתָה זֹּאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טז, לד

5. וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי: ויקרא טז, כ

6. וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהֹוָה אֶת פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא ד, ו

◆

מוסף רש"י

אלא לרבי יהודה כו'. בפרק הוציאו לו (יומא ס.) פליגי ר' יהודה ור' נחמיה אם שינה בסדר עבודות להקדים את המאוחר. ואמר ר' נחמיה כל סדר העבודות שנעשות בבגדי לבן בין בפנים כגון לפני ולפנים, בין מבחוץ כגון בהיכל או בעזרה מעכב, דחוקה דכתיבא בענינא דאחרי מות עלייהו כתיבא, ור' יהודה אומר לא כתיבא חוקה אלא בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים (יומא לט.) **אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ.** כגון הגרלה ווידוי ושפיכת שירים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב, אם הקדים לבן דבר המאוחר אין אלו מעכבין עליו לפוסלו, אבל בפנימיות ובחיצונה מודה הוא דצריך פנים כפנים דמי: **מפני מה לא נאמר.** מי מעכב על ידיו שלא נדרוש בלשון זה אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר (שם ס.):

◆

שיטה מקובצת

מתן ד' נמי כתיבן וכפילן כו' לא נצריכה כו' (קרן קרנות). ולא"ת כיון דהטעם משום דלא כפילן א"כ אמאי תלי טעמא בברייתא משום דמתן ד' אינו מעכב בשום מקום, וי"ל דאיצטריך ההוא טעמא דלא תימא דנילף מתן ד' ממתן ז': **לא נצריכה אלא לר"ש.** דלדידיה לא כפילן ממשמע ואלו דלא כתיב ביה אלא קרנות דהוו שתים ושתים אחרות בהיקשא קא אתי דאיתקש פר כהן משיח לפר העלם דבר כי (כן היא נוסחת רש"י של הרש"ש): **למטה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש.** לשון מהרש"א, ולר"ש מתן ארבע לשעירי ע"ז מגלן, אי אמר דפר העלם הוא גופיה לאו בהיקש אתי פר כהן משיח ולאו מהר ולמד בהיקש, וי"ל (מיהו) דלמד לענין שתי קרנות דכתיב גופיה דפר העלם נמי (גם) [illegible]

מסורת הש"ס

א) ת"כ ויקרא חובה פרש' ג ה"א, ב) [לעיל יט: מנחות מג.], ג) [עי' תוס' לעיל יח: ד"ה ואידך], ד) תוס' דיומא פ"ג ה"ד [יומא לט: ס.], ה) ירוש' יומא פ"ה ה"ז, ו) יומא ס: לקמן נב:, ז) תוס' יומא פ"ג ה"ה, ת"כ אחרי פרש' ד ה"א, ירוש' יומא פ"ה ה"ז, ח) במדבר יט, ד, ט) מנחות יט., י) ויקרא יד טז, כ) סוכה ו:, ל) וכן לקמן נב:, מ) [סוכה לג.], נ) קידושין נט:, ס) פסחים פו:, ע) סנהדרין ד: פט., פ) ססו:, צ) [ועי' היטב תוס' סנהדרין ד. ד"ה מלתי ותוס' סוכה ו: ד"ה ור"ש], ק) כמ"ש לעיל לט: סד"ה לפר, ר) ויקרא חובה פרש' ג ה"ד, ש) לעיל לט סד"ה ומכשיר:

◆

שינויי נוסחאות

א] זה פר (יש"ח): ב] באהל מועד נמחק (יש"ח): ג] ק"ל תקרו (ש"מ וכ"ה בכ"י), ועי' אות יט: ד] מעכבן (בהה"ג): ה] ל"ל תעכב (ש"מ ורעב"ן): ו] גי' שמכ"י אמר מר לפר זה פר כהן משיח למאי הלכתא לעכב לפר זה כו' הילכתא לעכב כו'. וכפי"ז בכתבי"י ועי' רש"י: ז] תיבת פשיטא ליתא בכי"ק וכ"ה ישב דחוקה כתיב ביה ול"ל לקרא אחרינא וכ"כ רש"י דל"ג פשיטא ועי' בכ"ז (דק"ס): ח] בש"מ וכי"ל נוסף את אהל מועד ואת המזבח: ט] בילקוט אי' דברי רבי יהודה אמר לו ר' נחמיה מפני וכו' (הגרי"ב). אבל רש"י ז"ל כאן ולקמן (מב ע"ב) בד"ה שיריים גרים נהדיא ר"ע ור' יהודה ולא כגי' הילקוט (תוספ' יהודה): י] נאמר. בכתי"י משמע לגרים נדרוש: יא] בש"מ ובכתי"י נוסף שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום אלא אמר ר"פ. וכ"ה לקמן נב ע"ב וביומא: יב] בדם וטבילה כל"ל (ש"מ והגרי"ב): יג] תיבות לא נצרכא ליתא בכי"ל ובש"מ. והגרי"ב גר' לא נצרכה [illegible]